

Sygnatura akt I 1 Ca 459/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 12-12-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Bolczyk

Sędzia: SO Iwona Przyłębska-Grzybowska Sędzia: SO Jolanta Tembłowska-spr

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Szulc

po rozpoznaniu w dniu 12-12-2014 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko (...) SA z siedzibą w W., (...) SA z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 8 października 2014 r sygn. akt IC 1922/13.

1. Oddała obie apelacje.
2. Zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w instancji apelacyjnej.
3. Zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w instancji apelacyjnej.

Jolanta Tembłowska Aleksandra Bolczyk Iwona Przyłębska-Grzybowska

Sygn. akt I 1 Ca 459/14

UZASADNIENIE

Powód R. S. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych: (...) S.A. i (...) S.A. kwoty 30.000 złotych z tytułu doznanej krzywdy i śmierci bliskiej osoby oraz zasądzenia kosztów procesu. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. (...) S.A. podniosła nadto zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 8 października 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1922/13 Sąd Rejonowy w Koninie zasądził od pozwanych (...) S.A. w W. oraz (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powoda R. S. kwotę 15.000 złotych

wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2014 roku (punkt 1. wyroku) oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz w punktach 3.

i 4. wyroku orzekł o kosztach postępowania zasądzając od pozwanych kwoty po 750 złotych.

Sąd I instancji ustalił, że powód doznał krzywdy na skutek śmierci osoby mu bliskiej H. S. (1), który był jego ojcem.

Sąd Rejonowy ustalił, że śmierć ww. nastąpiła w dniu

2 maja 2002 roku, w wypadku komunikacyjnym na przejeździe kolejowym w K. wskazując, że Sąd I instancji w Koninie w sprawie II K 921/02 i II K 452/04 uznał M. L. (dróżnika) i Z. Z. (maszynistę pociągu) za winnych popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy ustalił także, że H. S. (1) przyczynił się do wypadku komunikacyjnego w 30%.

M. L. była w chwili wypadku pracownikiem (...) S.A., Z. Z. pracownikiem (...) S.A.

Sąd I instancji ustalił, że jak zginął ww. powód miał wówczas 24 lata. Mieszkał z rodzicami. Miał żonę i dziecko w wieku 2 lat i ze swoją rodziną mieszkał z rodzicami. Pracował wtedy i utrzymywał swoją rodzinę, ale z rodzicami wspólnie mieszkając prowadził wspólne gospodarstwo. Powód przez telefon dowiedział się, że ojciec zginął na przejeździe kolejowym i musiał powiadomić o tym mamę i swoje rodzeństwo. Sąd Rejonowy ustalił, że po śmierci ojca dla powoda życie było trudne, ojciec był dla niego przyjacielem, wsparciem. Mieli wspólne plany polegające na ociepleniu domu. Ojciec zawsze mówił mu, że na starość zostanie przy nim. Wspólnie jeździli na ryby. Ojciec wspierał go finansowo, zakupywał opał, a teraz to spoczywa na powodzie. Gdy ojciec zginął miał 54 lata. Powód po śmierci ojca zasadniczo nie potrzebował pomocy lekarza czy psychologa, nikt mu tego nie zaproponował i poradził sobie jakoś sam. Sąd I instancji ustalił, że powód nie miał czasu na to, aby zajmować się sobą, bo musiał się zajmować matką, która na skutek śmierci ojca podupadła na zdrowiu, stała się całkiem inną osobą. Na początku jak dowiedział się o tej śmierci to brał słabe relanium, ale nie dużo.

Sąd Rejonowy ustalił także, że po śmierci ojca powodowi

i jego rodzinie finansowo zaczęło się trudniej żyć, bo mama od tego czasu musiała dużo pieniędzy wydawać na leki i lekarzy. Po stracie ojca powód przejął opiekę nad mamą, która po śmierci męża podupadła na zdrowiu i załamała się. Powód bardzo często odwiedza grób ojca – ten proces żałoby trwa w nim do dziś.

Sąd I instancji ustalił, że powód aktualnie mieszka z mamą w domu jednorodzinnym ze wspólnym wejściem. Matka mieszka na dole, a powód z rodziną na górze. To jest jedno wspólne mieszkanie, wspólnie ogrzewane.

Pozwani nie przyjęli odpowiedzialności za szkodę i nie wypłacili powodowi zadośćuczynienie przed procesem.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie rzeczowego oraz osobowego materiału dowodowego.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji zważył, że zgodnie z art. 446 § 4 k.c. sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę podkreślając, iż zadośćuczynienie przysługuje, gdy wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, a osoby bliskiej dla powoda (art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 446 § 1 k.c.).

Sąd orzekający podkreślił, że instytucja zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej umożliwia zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego z powodu krzywdy polegającej zasadniczo na cierpieniach psychicznych, wywołanych utratą osoby bliskiej.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy podniósł, że przepis art. 446 § 4 k.c. został dodany do Kodeksu cywilnego ustawą z dn. 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 2 lipca 2008 r.)

i wszedł w życie w dn. 3 sierpnia 2008 roku wskazując, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 roku (III CZP 76/10) wyjaśnił, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w

związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Tak więc bez względu na datę deliktu przesłanką faktyczną kształtującą roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia dla osoby bliskiej była śmierć zmarłego i jej skutek w postaci naruszenia sfery psychicznej odczuć jednostki, tyle że różne są podstawy prawne przyznania zadośćuczynienia.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zadośćuczynienie stanowi pewnego rodzaju wynagrodzenie za szkodę niematerialną polegającą na cierpieniu psychicznym i mimo, że następuje ono w formie pieniężnej, to pośrednio przynajmniej minimalizuje ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po śmierci osoby bliskiej dla uprawnionego. Sąd I instancji dodał nadto, że zadośćuczynienie musi być „odpowiednie”, tzn. uwzględniać całokształt okoliczności faktycznych sprawy, w tym rozmiar i charakter doznanych krzywd fizycznych i psychicznych, ich długotrwałość, stopień intensywności czy rokowania ich wyleczenia, trwałość skutków urazów (np. bezradność życiową, poczucie osamotnienia), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wiek poszkodowanego, etc. Wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, powinna być utrzymana w rozsądnych granicach.

Sąd orzekający wskazał także, że przepis art. 446 k.c. nie stanowi samodzielnej podstawy odpowiedzialności pozwanego. Roszczenia z art. 446 k.c. obejmują przypadki wyrządzenia szkody z winy sprawcy, jak i sytuacji, gdy odpowiedzialność sprawcy oparta jest na zasadzie ryzyka i słuszności. Osoba uprawniona aby mogła wystąpić z roszczeniem

o zadośćuczynienie, musi wykazać te podstawowe przesłanki odpowiedzialności, w tym samą zasadę odpowiedzialności,

a także adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem bezpośredniego sprawcy a krzywdą.

Sąd I instancji podkreślił, że powód te wszystkie przesłanki odpowiedzialności wykazał wskazując, że w niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanego wynika ze źródłowej podstawy – art. 120 § 1 Kodeksu pracy. Zgodnie

z jego treścią w razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej, zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca.

Pracodawca odpowiada wobec osoby trzeciej w pełnej wysokości za szkodę. Warunkiem tej odpowiedzialności jest wyrządzenie szkody przy wykonywaniu pracy, a nie tylko przy sposobności jej wykonywania. Pracowniczy status sprawcy szkody jest okolicznością wyłączającą jego cywilnoprawną odpowiedzialność wobec poszkodowanej osoby trzeciej.

Sąd Rejonowy wskazał, że przepis art. 120 § 1 k.p. nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej odpowiedzialności pracodawcy wobec poszkodowanej osoby trzeciej za szkodę wyrządzoną jej przez pracownika przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych. Pracodawca ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec osoby trzeciej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego o odpowiedzialności odszkodowawczej za cudze czyny, w szczególności art. 430 k.c. (przy deliktach) i art. 474 k.c. (przy wykonywaniu zobowiązań).

Sąd I instancji podniósł, że w niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 120 § 1 k.p. w zw. z art. 430 k.c. i w zw. z art. 436 § 2 k.c., gdyż sprawcy szkody zostali prawomocnie skazani za popełnione przestępstwo, czyli delikt z art. 436 § 2 k.c., a ustaleniem tym Sąd pozostaje teraz związany (art. 11 k.p.c.).

W dalszej części rozważań Sąd orzekający wskazał, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu podnoszą, że zgodnie z art. 442¹ k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia,

w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (§ 1). Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2).

Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. z dnia 9 maja 2007 r.) do roszczeń, o których mowa w art. 1, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 442 § 2 k.c. w dotychczasowym brzmieniu jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Sąd orzekający wskazał także, że do wejścia w życie cyt. ustawy nowelizującej roszczenie wynikające z przestępstwa nie uległo 10-letniemu przedawnieniu, stąd należy zastosować przepisy obecne z 20-letnim terminem przedawnienia, a to nastąpiłoby w dniu 2 maja 2022 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że przepis art. 442¹ k.c. dotyczy także odpowiedzialności za czyny innych osób.

Przyznając zadośćuczynienie Sąd I instancji miał na uwadze całość skutków w sferze zdrowia powoda ustalonych w stanie faktycznym. W tych okolicznościach zadośćuczynienie adekwatne do tych przesłanek wynosi – w ocenie Sądu Rejonowego – 21.500 zł, jednak ze względu na bezsporne przyczynienie się ojca powoda do powstania szkody zasądono kwotę 15.000 zł (21.500 x 70%). Dalej idące żądanie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Odsetki od kwoty zadośćuczynienia Sąd I instancji zasądził od daty wyroku. Odsetki żądane od daty wcześniejszej, jako żądanie nieuzasadnione Sąd ten oddalił.

Art. 100 k.p.c. stanowił podstawę orzeczenia o kosztach procesu.

Apelację od powyższego złożyły pozwane: (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) S.A. z siedzibą w W..

Pierwsza ze skarżących – (...) S.A. zaskarżyła wyrok w zakresie zasądzającym od niej kwoty 15.000 złotych na rzecz powoda, jak również w zakresie obciążającym ją kosztami procesu zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 448 k.c., art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 5 ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 731) oraz art. 120 k.p. polegające na:

- przyznaniu powodowi zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę związaną ze śmiercią osoby najbliższej (tj. roszczenia, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c.), w sytuacji gdy śmierć miała miejsce w 2002 roku, tj. przed wejściem w życie wskazanego przepisu wprowadzonego wskazaną wyżej ustawą nowelizującą,
- przyznaniu powodowi zadośćuczynienia od pracodawcy sprawcy zdarzenia, w sytuacji gdy stosownie do treści art. 120 k.p. pracodawca w razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej jest zobowiązany do naprawienia szkody, tj. odszkodowania za straty materialne i uszczerbki wymienione w art. 444 – 446 k.c. nie zaś do zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 442 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, iż roszczenie powódki nie uległo przedawnieniu w terminie trzyletnim.

W oparciu o te zarzuty skarżąca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- oddalenie powództwa co do pozwanej (...) S.A. również co do zasądzonej przez Sąd I instancji kwoty 15.000 złotych,
  - obciążenie powoda kosztami procesu i zasądzenie z tego tytułu od pozwanej kwoty 7.234 złotych,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej (...) S.A. kwoty 4.350 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwana (...) S.A. zaskarżyła wyrok w całości i zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez wadliwe zastosowanie art. 446 § 4 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód doznał krzywdy wskutek śmierci H. S. (2), mimo że postępowanie dowodowe w sprawie prowadzone było nie na okoliczność doznanej krzywdy lecz szkody związane z pogorszeniem sytuacji materialnej powoda,
2. naruszenie prawa procesowego poprzez naruszenie przepisu art. 227 k.p.c. w zw. z art. 446 § 4 k.c. i poniechanie ustalenia okoliczności istotnych dla sprawy, tj. okoliczności wskazujących na doznanie przez powoda krzywdy.

Stawiając powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

1. zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości,
ewentualnie
2. uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej (...) S.A. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wniósł o oddalenie obu apelacji i zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W., jak i (...) S.A. z siedzibą w W. okazały się nieuzasadnione.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji, istotne dla rozstrzygnięcia, nie budzą bowiem żadnych wątpliwości. Stąd te ustalenia, jak i poczynione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wywody prawne, Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku apelujących Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień, które musiałyby skutkować koniecznością zmiany, bądź uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Z uwagi na fakt, że apelacja pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. jest dalej idąca Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności odniesie się właśnie do zarzutów apelacyjnych wywiedzionych przez tę pozwaną.

Jako bezzasadne w pierwszym rzędzie ocenić trzeba poglądy skarżącej zawarte w skonstruowanym w tym zakresie zarzucie,

a odnoszące się do przedawnienia roszczenia. Wbrew bowiem pogładowi apelującej Sąd Rejonowy trafnie uznał, że roszczenie wywiedzione przez R. S. nie uległo przedawnieniu. Sąd odwoławczy w pełni podziela pogląd, że podstawowy termin przedawnienia roszczeń z czynów niedozwolonych przewiduje art. 442¹ § 1 k.c. Jeżeli chodzi natomiast o termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z przestępstwa wynosi on 20 lat. Początek biegu terminu przedawnienia wyznacza chwila popełnienia przestępstwa (tempore facti) bez względu na to kiedy poszkodowany

dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Kategoryczne brzmienie przepisu zdaje się sugerować, że termin przedawnienia odnosi się do wszystkich rodzajów szkody wyrządzonej przestępstwem i wyłącza zastosowanie § 3 odnoszącego się do szkód na osobie.

W rzeczywistości sytuacja taka nie ma miejsca. Art. 442¹ § 3 k.c. ma charakter autonomiczny i odnosi się do wszystkich wypadków wyrządzenia szkody na osobie, bez względu na jej przyczyny.

Jeżeli chodzi o istotną dla rozpoznania relację pomiędzy § 2 i 3 art. 442¹ k.c. nie ma w ocenie Sądu odwoławczego żadnych podstaw do przyjęcia, aby § 3 traktować jako przepis szczególny wyłączający zastosowanie § 2 w zakresie szkód na osobie. Należy podkreślić, że § 2 nie statuuje zasady ogólnej, nie jest normą o charakterze generalnym. Norma kolizyjna *lex specialis derogat legi generali* nie znajduje więc zastosowania.

Należy w tym względzie podzielić pogląd reprezentowany w doktrynie oraz judykaturze, że w przypadku gdy 3 – letni, ochronny termin przedawnienia od momentu dowiedzenia się przez poszkodowanego o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia w przypadku szkód na osobie, więc również krzywdy upływa przed okresem 20 lat od chwili wyrządzenia, to należy uznać, że przedawnienie nastąpiło dopiero z chwilą upływu terminu 20 lat od momentu wyrządzenia przestępstwa, a nie już po 3 latach od ujawnienia się szkody i identyfikacji jej sprawy. Przemawia za tym zwrot „nie może skończyć się wcześniej niż ...”. A contrario może zatem skoczyć się później.

Podsumowując, zastosowanie art. 442¹ § 2 k.c. będzie w takim przypadku korygowało na korzyść poszkodowanego termin przedawnienia, ale nie może prowadzić do ograniczenia działania zasady wyrażonej w art. 442¹ § 3 k.c. jeżeli ujawnienie szkody na osobie wyrządzonej przestępstwem następuje dopiero po upływie 20 lat od jego popełnienia.

Odnosząc się do natomiast do zarzutu naruszenia art. 448 k.c., art. 446 § 4 k.c. i art. 120 k.p. stwierdzić trzeba, że zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 roku (IV CSK 307/09) podstawą zasądzenia zadośćuczynienia dla osoby bliskiej za krzywdę powstałą w wyniku śmierci osoby bliskiej przez wejściem noweli z dnia 3 sierpnia 2008 roku (Dz. U. Nr 116, poz. 731) wprowadzającej do Kodeksu cywilnego, po art. 446 - § 4, jest art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., a to przy przyjęciu naruszenia dobra osobistego jakim jest utrata więzi rodzinnej, powodująca cierpienie i ból (vide także: m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 roku, I CSK 314/11).

Nie zasługują więc na uwzględnienie zarzuty apelującej (...) S.A. co do braku podstawy prawnej żądania powoda przez wejściem w życie art. 446 § k.c., a tym bardziej naruszenia tego przepisu, który w rozpoznawanej sprawie nie miał z oczywistych względów zastosowania, albowiem w dacie zdarzenia przepis ten nie istniał w regulacji kodeksowej.

Podkreślić trzeba, że śmierć osoby bliskiej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Źródłem krzywdy jest więc czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może, zgodnie z utrwalonym orzecnictwem być poszkodowana i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej przez naruszenie jej własnego dobra.

Nie budzi wątpliwości, że powód R. S. wykazał wszystkie przesłanki niezbędne do przyjęcia odpowiedzialności prawnej pozwanych odpowiadających na zasadach określonych w art. 120 k.o. za szkody niematerialne wyrządzone przez pracowników.

W pierwszej kolejności stwierdzić trzeba, że w sprawie o naruszenie dóbr osobistych przesłankami koniecznymi do przyjęcia odpowiedzialności prawnej pozwanych przewidzianymi

w art. 24 § 1 k.c. jest istnienie dobra osobistego, jego naruszenie lub zagrożenie oraz bezprawność działania sprawcy.

Powód w ocenie Sądu odwoławczego wykazał istnienie dobra osobistego, tj. więzi emocjonalne, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych pomiędzy nim, a zmarłym na skutek wypadku ojcem oraz naruszenie przez obydwu sprawców wypadku drogowego, za których działanie odpowiedzialność ponosi odpowiednio każdy z pozwanych.

Bezprawność zachowania sprawców wypadku drogowego oraz ich wina niezbędna do zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 2 k.c. została natomiast ustalona poprzez dowody znajdujące się w aktach postępowań karnych, które zakończyły się prawomocnym skazaniem obydwu sprawców wypadku. Dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowań karnych były przeprowadzone przez Sąd Okręgowy i stały się podstawą do poczynienia ustaleń faktycznych w tej sprawie.

Jednocześnie zaakcentować trzeba, odnosząc się do twierdzeń zawartych w uzasadnieniu apelacji pozwanej, że pracownik skazany za przestępstwo popełnione przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych odpowiada za spowodowaną tym występkiem szkodę (tj. m.in. śmierć innej osoby) jak za szkodę wyrządzoną nieumyślnie, chociażby samo naruszenie obowiązków pracowniczych było umyślne. W takim wypadku jego odpowiedzialność względem poszkodowanej osoby trzeciej jest wyłączona na podstawie art. 120 § 1 k.p. i za szkodę tę odpowiada zakład pracy na podstawie art. 436 § 2 k.c. względnie na podstawie art. 430 k.c. w związku z art. 120 § 1 k.p. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1980 roku, I CR 139/80, publ. LEX nr 5136), dlatego też okoliczności podnoszone przez apelującą w tej kwestii nie mogą prowadzić do wyłączenia jej odpowiedzialności za zaistniałą po stronie powoda szkodę niemajątkową.

Poczynione powyżej rozważania, czynią jednocześnie nieuzasadnioną apelację wywiedzioną przez drugą pozwaną, tj. (...) S.A.

Lektura treści apelacji (...) S.A. wskazuje, że skarżąca próbuje w niej przeforsować, iż Sąd I instancji zaniechał – pomimo przyznania zadośćuczynienia – przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność doznanej przez powoda R. S. krzywdy. Twierdzeń apelującej nie sposób jednak podzielić. Z treści zeznań rysują się wprawdzie także okoliczności mogące stanowić podstawę ewentualnego roszczenia o odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej, niemniej mając na względzie treść żądania uznać trzeba, że nie obejmowało ono owego roszczenia, stąd Sąd I instancji nie był zobligowany do prowadzenia szczegółowego postępowania dowodowego w tym zakresie. Przeprowadzone zaś przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowe pozwala – jak już podkreślono – na przyjęcie, że R. S. doznał krzywdy z uwagi na śmierć ojca, co uzasadniało uwzględnienie jego żądania w tym zakresie.

Za chybiony uznać nadto należy zarzut naruszenia przepisu art. 227 k.p.c. Fakt sformułowania tezy dowodowej w sposób wskazany przez skarżącego, aczkolwiek nieprawidłowy, pozostaje bez wpływu na ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Nie można nadto podzielić twierdzeń skarżącej, w których kontestuje stronę językową sporządzonego przez Sąd I instancji uzasadniania. Całościowa lektura uzasadnienia, z pominięciem wybiórczej analizy zdań nie nasuwa bowiem w ocenie Sądu Okręgowego żadnych wątpliwości.

Konkludując stwierdzić także trzeba, że przyznane od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zadośćuczynienie nie jest nadmiernie wygórowane w stosunku do doznanej krzywdy i uwzględnia stopień przyczynienia się ofiary wypadku.

Wobec powyższych rozważań i z mocy art. 385 k.p.c. oddalono obie apelacje uznając je za bezzasadne (punkt 1. wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego w instancji apelacyjnej orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5

i art. 13 pkt 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013 r., poz. 461 j.t.).

Jolanta Tembłowska Aleksandra Bolczyk Iwona Przyłębska – Grzybowska